

Haalbaarheidsonderzoek Roomburgerpark

Inleiding

Mijn opmerkingen met betrekking tot het haalbaarheidsonderzoek inzake het Roomburgerpark gaan wat verder en dieper dan wanneer ik uitsluitend inga op de 5 door de Vrienden van het Roomburgerpark gestelde vragen. Want haalbaarheid is immers ook een heel breed begrip dat meer is dan bestuurlijke, ruimtelijke en financiële mogelijkheden.

Ik ben geen lid van de Vrienden. Ik beschouw me niet als echte actieve liefhebber of bezoeker van het park. Ik kom er soms maar laat me er eigenlijk niet door inspireren. Dat betekent allerm minst dat ik de betekenis van het park niet hoog inschat en dat ik geen oordeel mag hebben over mogelijke ontwikkelingen, zeker als die van invloed zijn op mijn woonomgeving. In de loop van de jaren heb ik immers regelmatig mijn mening gegeven over zaken die de wijk aangaan. Neem me ook niet kwalijk dat mijn reactie wat uitvoeriger is dan misschien door de opsteller van de vragen is bedoeld.

1. De voorgeschiedenis

Ik heb geen data en precieze gegevens voorhanden, maar het park is al vele malen onderwerp van discussie geweest. Bij de gemeente en ook in de wijk. Ik ken het niet anders dan een gebied met aan de randen de accommodaties en velden van de hockeyclub en die van de tennisvereniging. Later is daar de speeltuin met het gebouwtje Het Kasteel bijgekomen. Alhoewel dat laatste niet zonder discussie over omvang, hoogte en kleuren. Ik denk dat toen door de gemeenteraad voor het eerst is besloten dat verdere aantasting van het groen niet meer toegestaan zou zijn. Jaren daarvoor was er al veel gedoe geweest over de zogenoemde renovatie van het park. Er was eerst een grondige herinrichting dat averechts uitviel. Alles moest veranderen. Het werd mislukt project waarmee de kwaliteit en de bruikbaarheid van het park – buiten de sportvelden – aanzienlijk werd aangetast. Het werd er niet beter op toen er sterk vervuilde grond (o.a. bouwafval) werd gebruikt om de situatie te verbeteren. De gemeente moest – na veel protesten uit de wijk – overgaan tot een grondige renovatie en verbetering van het gebied. Het herstel van het park heeft enkele jaren gevegd maar is uiteindelijk tot een goed resultaat gekomen. Ik kan me niet herinneren dat het sportgedeelte van het gebied hier een rol in speelde; het ging om het groene gedeelte.

De aanleg van Het Kasteel ging later gepaard met nogal wat gedoe over de grenzen van het speeltuinterrein en oppervlakte en hoogte en kleurstelling van het gebouwtje. Maar ook de staat van onderhoud van het omliggende terrein was onderwerp van gesprek. Ik herinner me de vaak doorweekte voetpaden, de slechte afscheiding van de paden en het ontbreken van helderheid of er nu wel of niet gefietst mocht worden. En wie was eigenlijk verantwoordelijk voor het onderhoud van de omgeving? Nadat de hockeyvereniging was overgegaan op het gebruik van kunstgras vond een kaalslag van het groen langs de Kanaalweg plaats. Bladeren waren op het kunstgras gewaaid en dat was aanleiding nogal wat – ook dikke en volgroeide - bomen en struiken op een onbewaakt ogenblik gewoon te kappen, waarbij in een aantal gevallen de vergunningsverplichting werd omzeild. Gezegd kan worden dat de begroeide afscheiding met de Kanaalweg er nu redelijk uitziet maar met enige zorg wordt elk jaar afgewacht wat de volgende onderhouds- en snoeibeurt voor gevolgen heeft.

Ik denk dat het doornemen van de jaargangen van de Wijkkrant meer concrete informatie kan opleveren over de diverse ontwikkelingen.

Van veel recenter datum zijn natuurlijk de opeenvolgende plannen tot uitbreiding van de sportaccommodaties. Het eerste plan betrof een project waaraan nota bene het begrip *leisurepark*

werd gekoppeld, dus een park voor pret, sport en ander vermaak. Het ontwerp muntte uit in grootschaligheid met veel bebouwing, asfalt en kunststof en daar tussendoor nog wat stukjes groen. Het latere plan ging wat minder ver en beperkte zich in hoofdzaak tot de voorzieningen voor sport alhoewel de ontwerpers voor het gemak de Van Vollenhovenkade en de binnentuinen van de diverse flatcomplexen tot onderdeel van het park maakten. Op het eerste plan reageerde een unanieme gemeenteraad met een motie waarin de onaantastbaarheid van het Roomburgerpark werd bevestigd. Bezwaarmakers dachten dat we nu van alle discussie af waren. De Vrienden gingen weer slapen. Te vroeg gedacht, bleek niet veel later. Nauwelijks een jaar later werd immers door dezelfde raad een motie aangenomen die op dat punt minder absoluut was en die ruimte bood om het nu aan de orde zijnde haalbaarheidsonderzoek uit te voeren. Overigens is het opmerkelijk - maar wat mij betreft nogal dubieus - dat ineens het begrip 'wijk sportpark' is geïntroduceerd als van toepassing op het Roomburgerpark. Hoezo wijk? Sinds wanneer hadden de sportclubs belangstelling voor de wijk of behoefte aan een binding ermee of omgekeerd de wijk voor het wel en wee van de sportclubs en hun accommodaties? Afgezien daarvan: we praten over de belangen van een tennisvereniging en een hockeyvereniging die slechts een gedeelte van de sportliefhebbers bedienen. Anderen blijken gewoon voor andere sporten (voetbal, korfbal, handbal, wielrennen, basketbal etc.) elders terecht te kunnen en al of niet met ouders en al of niet per auto of fiets de hele stad te doorkruisen. In de toelichting op het bestemmingsplan uit 2009 wordt overigens gezegd dat de hockeyvereniging een functie vervult voor hockeyliefhebbers uit de hele stad. Over een wijkfunctie wordt niet gesproken.

Natuurlijk begrijp ik dat ouders hun kinderen dichtbij willen laten sporten. Ik begrijp ook dat scholen in de wijk graag gebruik maken van accommodaties in de buurt – binnen of buiten - zoals nu ook al gebeurt. Maar er zijn ook andere belangen en aspecten die spelen en waar mensen voor mogen opkomen.

2. Wat is er goed aan het park?

In de discussie over het Roomburgerpark heeft altijd voorop gestaan dat een park als dit een belangrijke functie heeft in de stedelijke omgeving. Een functie die meer is dan het bieden van een genoeg aan individuele burgers. De leefbaarheid in de stad wordt ook bepaald door de aanwezigheid van groen en ruimte voor natuurlijke processen, met bloemen, planten, bomen en allerlei natuurlijke gewassen als voorwaarde voor schone(re) lucht en leven voor vogels en insecten. Daar kun je heel romantisch over doen maar ook nuchter over discussiëren. Niet voor niets wordt in de toelichting op het eerder genoemde bestemmingsplan uitgebreider ingegaan op het belang van een groenvoorziening in de stedelijke omgeving. In de lijn met de veel bredere maatschappelijke discussie over klimaat en het stimuleren van een verstandig beheer van de omgeving heeft ook de gemeente groen en duurzaamheid een prominente plek in het beleid gegeven. Ontwikkelingen met het Roomburgerpark mogen daaraan getoetst worden.

Een van de motieven voor het herstel van de oude situatie was destijds dat het natuurlijk evenwicht in het gebied grondig was verstoord. Dat had onder meer nadelige gevolgen voor het natuurlijke klimaat en de natuurlijke verbindingslijnen naar de stad (o.a. het groen van Meijerskade/Uhlenbeckkade tot aan de singels bij het Plantsoen) en naar buiten, het gebied van het Cronesteinpark. Het Roomburgerpark werd genoemd en geroemd als het enige openbaar toegankelijke park in de Professoren/Burgemeesterswijk. De staat van het park was zo beroerd dat het gebruik voor wandelaars bijna onmogelijk was geworden. De breed en algemeen gedeelde opvatting van wijk en gemeente was dat we zuinig moesten zijn op het voor iedereen beschikbare openbaar groen. Voor zover ik weet hebben de sportclubs zich destijds niet in de discussie gemengd. Als het nut van een dergelijk openbaar toegankelijk gebied wordt afgemeten aan bv. bezoekersaantallen wordt ernstig tekort gedaan aan het algemene en ecologische belang van een

dergelijk park. Inmiddels is er ook voldoende wetenschappelijke literatuur voorhanden waarin wordt aangetoond dat het verwijderen en inkrimpen van een natuurlijke omgeving al op korte termijn ernstige gevolgen heeft voor de biodiversiteit. En dat is toch een voorwaarde voor een gezonde leefomgeving voor dieren, insecten, bijen en dus ook mensen. Het is niet voor niets dat – ook natuurlijk vanwege de droge zomer – steeds meer de noodklok wordt geluid over onder meer de insecten- en bijenstand. In plaats van het gebruik van kunststoffen zou juist in het Roomburgerpark geïnvesteerd moeten worden in het aanbrengen van voorzieningen waarin insecten en bijen kunnen gedijen. Het park kan op echt groen voor de scholen een sportieve functie hebben maar – wellicht van belang voor toekomstige generaties – ook een educatieve functie waar kennis wordt verstrekt en gedeeld over natuur, ecologie, diversiteit en duurzaamheid. Boeken en internet kunnen heel wat vertellen maar de fysieke aanwezigheid van een park in de nabijheid zegt natuurlijk veel meer.

3. Verbeteringen aan het park

De vraag wat er in concreto verbeterd moet worden aan het park is lastig te beantwoorden. Maar met behoud van de struiken en bomen, de vijvers en de gazons zouden onder meer speel- en ontspanningsvoorzieningen kunnen worden aangebracht voor kinderen en ouderen. Desnoods met een kleine kiosk. Maar dat is er toch ook al met Het Kasteel dat nu alleen een functie vervult in het afgebakende gedeelte waarin de speeltuin zich bevindt? Afgezien daarvan is er voldoende ruimte voor ongebonden sportbeoefening. Dat gebeurt trouwens al, zoals er ook een hangplek is, en een oefenwand voor tennis. Maar er is vast veel meer te bedenken dat het karakter van het park niet aantast. Waarom niet meer perken met grassen en bloemen die juist bijen en insecten aantrekken? En voorzieningen voor de scholen om aanschouwelijk onderwijs over de leefomgeving te kunnen geven. Werk voor creatieve geesten dus! Ik heb al heel wat voorbeelden voorbij zien komen.

4. Mijn eigen sportactiviteiten en het Roomburgerpark.

Ik fiets graag maar dan buiten de stad en zeker niet in een park waar wandelaars het – terecht - voor het zeggen hebben. De tijd dat ik actief voetbalde (en op school hockeyde) is allang voorbij. Desalniettemin beschouw ik me als een fervent sportliefhebber en gun het iedereen om daar actief in te zijn, liefst zo dicht mogelijk bij huis. Nostalgisch denk ik aan de vuile sportkleding na de zoveelste gewonnen of verloren wedstrijd op echt gras. Ik ruik het nog. Natuurlijk heb ik er alle begrip voor dat tegenwoordig om allerlei redenen gekozen wordt voor kunstgras. Maar mijn probleem is dat een park met vooral kunststof, steen en asfalt allerm minst als natuur kan worden aangemerkt. Het woord 'park' is nogal gedevalueerd. Uitbreiding van de sportaccommodaties met kunstgras betekent per definitie een aanslag op het natuurlijke karakter van het Roomburgerpark. Ik begrijp dat groen en duurzaamheid hoog in het vaandel staan van de gemeente. Het laatste wat je dan moet doen is gras, struiken en bomen inwisselen voor materiaal waar vogels en insecten juist niets aan hebben en waardoor die juist verdreven worden. Weg diversiteit!

Wat mij overigens er ook van weerhoudt al te veel naar sportactiviteiten te gaan kijken is de geluidsoverlast die er steeds meer mee gepaard gaat. We horen het verkeer op de Kanaalweg en op de A4 en bij ongunstige wind de activiteiten in de Binnenstad. Een modern sportpark schijnt in dat lawaai te moeten meedoen. Met muziek en speakers; nu al laat de hockeyclub regelmatig van zich horen! Niet meer, graag! Zeker niet in de nabijheid van een woonomgeving die er nu is. Of uitbreiding van de sportvoorzieningen ook meer autoverkeer aantrekt – nog meer dan er nu al is – weet ik niet, maar laten we gewoon eerlijk zijn dat de bestaande toegang tot het gebied – en de parkeercapaciteit in de wijk - niet meer ruimte biedt dan er nu is. Overigens betekent uitbreiding van het sportgedeelte ook dat er meer licht gaat komen. Ik geef toe, de omgeving is al vergeven van lichtbronnen van de toegenomen woningbouw maar laat alsjeblieft nog wat duister toe in onze

woonomgeving. Uitbreiding van het sportgedeelte betekent ook meer licht. Ook dat is bedreigend voor het behoud van een natuurlijke omgeving.

5. Wat moet er met het Roomburgerpark gebeuren?

Ik ben allerm minst tegen veranderingen in het park maar pleit wel voor veranderingen die het karakter niet aantasten. Het is een (sport) park waarin naast elkaar georganiseerde sport en individuele recreatie een (voor elk doel een afgebakende) plaats hebben. Het is een illusie te denken dat georganiseerde sport zonder afbakening van sportterreinen, kleedkamers en kantines mogelijk is. In eerdere plannen werd de suggestie gewekt dat ook de sportaccommodaties voor iedereen toegankelijk zijn. Maar hoe regel je dat met het beheer, het toezicht, de openingstijden, de veiligheid, de verantwoordelijkheid en de aansprakelijkheid. Het is domweg voorspelbaar dat 'gewone' recreanten het dan moeten afleggen tegen de georganiseerde sportbeoefenaars en hun supporters. Ik geef hen natuurlijk geen ongelijk maar laat er geen misverstand over bestaan ten koste waarvan het allemaal gaat: de ruimte en de vrijheid voor hen die geen deel willen of kunnen uitmaken van hun sportbeleving maar wel het recht opeisen het park als hun park te beschouwen.

6. Haalbaarheid en wenselijkheid

Het haalbaarheidsonderzoek heeft vooral het karakter van een onderzoek naar de ruimtelijke en financiële mogelijkheden van uitbreiding van de accommodatie van de hockeyvereniging. Dat anderen daar hun wensen aan hebben toegevoegd maakt de afwegingen niet eenvoudiger. De suggestie ligt er om naar een geheel andere locatie te verhuizen. De aantrekkelijkheid van die eerste mogelijkheid zit natuurlijk in het meeliften van andere belanghebbenden bij uitbreiding van de sportaccommodatie. Een lokaas voor de gemeente die natuurlijk ook op de pecunia moet letten en graag dan de lasten verdeelt over meer deelnemers. Natuurlijk begrijp ik de hockeyvereniging die zo min mogelijk geconfronteerd wil worden met de noodzaak van een ledenstop. Zo vraag ik echter ook om begrip voor de opvattingen van mensen die met sympathie voor sportbeoefenaars toch ook andere belangen in hun leefomgeving hoger inschatten.

Maar moet alles wat bestuurlijk en financieel mogelijk is ook uitgevoerd worden? Als het daarom gaat kan ik heel wat zaken noemen die daaraan kunnen bijdragen. Achteraf had ik misschien liever scholenbouw gezien in het Roomburgerpark dan waar die nu is gerealiseerd. Maar de prijs daarvan zou mij te hoog zijn geweest. Het ongerief neem ik dan maar voor lief.

Ik bepleit vooral dat er nu goed naar wordt gekeken of al die mooie dingen die bedacht kunnen worden ook gewenst zijn binnen de mogelijkheden die de locatie Roomburgerpark bieden. Als we willen dat er een vrij toegankelijk park blijft die een functie vervult voor recreatie van de wijkbewoners maar ook bijdraagt aan de diversiteit van de natuur in de stedelijke omgeving, zijn die mogelijkheden voor uitbreiding van sportfaciliteiten beperkt. Er wordt wel eens gezegd dat de nadelige effecten dan wel gecompenseerd kunnen worden. Gelet op de infrastructuur van de wijk zal dat dan wel ver buiten de wijk moeten, elders in de stad dan. Maar dat kan je toch niet met droge ogen aan de wijkbewoners vragen? Het lijkt mij ook onbestaanbaar dat een gemeente die waarde hecht aan groen en duurzaamheid daarmee het laatste stukje openbaar groen in de Professoren en Burgemeesterswijk zou willen opofferen.

Laten we zuinig zijn op het weinige openbare groen dat er nog in onze wijk is. Een hockeyveld erbij - als het nog ruimtelijk - kan behoeft misschien geen echt probleem te zijn, maar laat het daar wel bij blijven.